

עודכן ב- 22/01/2011 15:47

האמן יעקב מישורי ממציא את עצמו מחדש

גם בתערוכה החדשה ממשיך יעקב מישורי לתפקד כזליג של עולם האמנות הישראלי: חותר תחת סגנונו שלו, בוחן זהויות מיניות, דוקר במתיקות

מאת [סמדר שפי](#), [סמדר שפי](#)

יעקב מישורי מציג תערוכת יחיד שלישית בגלריה ברורמן בתל אביב, שש שנים מאז שהציג שם לראשונה. מאז תערוכתו הראשונה בגלריה ג'ולי מ' ב-1978 הוא מציג בתדירות גבוהה תערוכות יחיד ומשתתף בתערוכות קבוצתיות, אך דומה שבזו הנכחית, המעניינת מאוד, מתבהר עד כמה מתבקשת תערוכה מוזיאלית מקיפה של עבודתו.

מישורי הוא אמן שעבודתו ספוגה ברוח הרגע. היא מאזכרת אמנים אחרים - גרהרד ריכטר, הניאו-אקספרסיוניסטים הגרמנים של שנות ה-80, אסכולת הצייר נאו ראוך מתחילת שנות ה-2000 וגם המופשט האמריקאי החדש - ובכל זאת נשארת לגמרי שלו. התחושה בתערוכה היא שמאחורי כל פינה סגנונית מסתתר עוד כישרון כלשהו, עוד סוד, עוד יצירתיות שלא מוצתה.

מישורי ממציא את עצמו בכל פעם מחדש, כמעין זליג אמנותי (על משקל סרטו המצוין של וודי אלן מ-1983). בשונה מריכטר - שבכ-60 שנות הקריירה שלו פיתח מנעד ברוך, שהוא גם דיאלוג קונצפטואלי, בין מופשט לציור פיגורטיבי-ריאליסטי - מישורי חוקר מגוון רחב מאוד של סגנונות. בתערוכה הנכחית יש תחושה שהוא מקפיד, לפחות בעשור האחרון, לחתור תמיד תחת מה שנדמה ברגע הראשון כסגנון שאימץ.

אקוורל סאטירי

בדיפטיך גדול (400x300 ס"מ) מ-2008-2010, שכמו כל העבודות בתערוכה הוא ללא כותרת, מישורי יוצר בסגנון של המופשט החדש - הכלאה של אמנים כמו ג'ון מקרקן ופיטר האילי האמריקאים וגונתר פרוג הגרמני - ולמטה הוא כותב: "מוות ליהודים". כלומר, הוא מסב את שימת הלב מן המצויר להיסטוריה שאינה חלק מתולדות ההתפתחויות הפורמליות-סגנוניות של האמנות, אך היא כן קשורה, בעבותות, לתולדות האמנות. השאלה היא אם הכוונה לתקופות אפלות שבהן זוהה אבסטרקט עם יהודים וכונה אמנות ממונת כמו בגרמניה הנאצית, או שמישורי בוחן חזותית טכניקות של ערפול. שני צדי העבודה נראים כציור מופשט ששובש.

אין סליחה ואין חסד בהבעה ובשפת הגוף של המצויר בדיוקן של מישורי, שנראה כמי שסולד מהעולם. והשפה הזאת מנגדת תכלית הניגוד לשפת הציור עצמה, הרכה, שאפשר לזהות בה התרפקות, ואולי סאטירה, על ציורי האקוורל של אמני "אופקים חדשים".

העבודה מתקשרת לדיוקנאות הגדולים, המוקדמים של מישורי, שעסקו בזהות ואמביוולנטיות מינית באופן שהיה חסר תקדים בארץ ובן-זמנו בעולם. הדיוקן המוצג כעת, מ-1979-1981, הוא מהמאופקים יותר שהוצגו בסדרה זו, שעד היום היא המזוהה ביותר עם מישורי. זוהי דמות שנראית תחילה נשית לחלוטין, מצוירת כדימוי זהה שמזכיר ציורי אופנה, והאמביוולנטיות בה מתגלה בהדרגה.

על הקיר מול הדיפטיך תלוי דיוקן, כנראה דיוקן עצמי, עשוי צבעי מים. זו העבודה הקטנה ביותר בתערוכה (70x50 ס"מ), עבודה יפה מאוד, שנראית כשייכת לאימפרסיוניזם הגרמני של תחילת

המאה ה-20 ולתנועת "האובייקטיביות החדשה"; בעיקר לדיוקן סילביה פון הארדן של אוטו דיקס מ-1926, שנחשב פורטרט נשכני של רפובליקת ויימאר לא פחות מאשר של אשה פרטית.

מישורי הוא אמן של חומרים. על החלון החיצוני של הגלריה כרזות על התערוכה ברוח כרזות מועדונים ובחלון עבודה גדולה, עשויה מרובעי בד בצבעים עזים של יחוק ואדום, כמו תפאורת מחזה לא בחר או רקע של סמל אצולה נשכח. בעבודות הוא עושה שימוש באקוורל, צבע תעשייתי, ספריי, פחם, צבעי מים, שמן ואקריליק. מישורי, מורה של אמנים רבים, הוא אוטודידקט, תופעה נדירה בזרם המרכזי הישראלי שהוא נמנה עמו.

חיפוש אחר אוטופיה

הציורים שבהם עוסק מישורי בהתפרקות האידיאולוגית הגדולה של הגוש המזרח-אירופי מרתקים. הם גם מאירים עד כמה מועט היה הביטוי שניתן כאן לרעידת האדמה הרעיונית הזאת; איך נהפך הקפיטליזם חסר המעצורים לאקסיומה רעיונית חסרת תחליף, על אף השורשים הסוציאליסטיים בארץ.

בעבודה מ-1982, כלומר כמעט עשור לפני השינויים הגדולים באיחופה, צייר מישורי דיפטיך שממדי, 250x210 ס"מ, גדולים יחסית לאותה תקופה, ובה הוא מתפלמס עם האסתטיקה הקומוניסטית הגרנדיוזית, שאור וצללים מועצמים בה ליצירת דרמה גדולה. דמות של חייל-פועל מניף פטיש ענקי עומדת על ראש גבעה ומאחוריה כוכב צהוב גדול שצלו השחור מוגדל. הרקע כולו נצרב בלהט אדום חם. למרות ההתייחסות הישירה לסמלי הפטיש והכוכב, אין מדובר בשימוש ישיר או בפירוש חד משמעי. הכוכב אינו הכוכב הסובייטי (של חמש הזרועות) והצל הגדול אינו של הדמות בקדמת התמונה. מישורי נע במחוזות שבהם עדת דימויים מתפרקת לגורמים ומשתנה, לא באורח פארודי אלא באופן כמעט טרגי. דומה שמכאן אפשר לצאת לבחינה של החיפוש אחר אוטופיה (או גאולה) כנושא-על של האמנות שיוצר מישורי.

העבודה המוקדמת ביותר המוצגת בתערוכה היא רישום דיוקן, שוב עצמי כנראה, שעליו כתב האמן "דם מתחת לאיפור" ("Blood Under Make Up"). הרישום נעשה ב-1977, בתקופה שתרבות הפאנק פרחת בבריטניה ובארצות הברית. הדמות המצוירת נראית כמסתמכת על האסתטיקה הזאת, שהיו לה הדים, מוגבלים, גם בארץ. הכיתוב יכול לשמש מעין מוטו לעבודות של מישורי ללא קשר לתקופה ספציפית. מישורי מצייר דם, כאב ודימויים, שגם אם הם עטופים מעטה רכות, כמו ציור אקוורל בסגול שמטפטף על הדף, כמו נטיפים מתקרת מערה - הם דוקרים. דקירה מתקתקה. *

יעקב מישורי. גלריה ברורמן בתל אביב (השכון 12). שעות פתיחה: יום שני עד חמישי, 11:00-19:00; יום שישי ושבת, 11:00-14:00. עד 18.2

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון